

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen 6. kontor/3.1/2.1

Sagsnr.: 2011-20-2301-00738/Dep. sagsnr.: 9614

Den 31. marts 2011

FVM 886

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til EU-lister for fødevaretilsætningsstoffer til fødevaretilsætningsstoffer, fødevareenzymer, fødevarearomaer og næringsstoffer – bilag III i forordning (EF) 1333/2008 (komité sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Ifølge forordning (EF) nr. 1333/2008 om fødevaretilsætningsstoffer, artikel 4, skal der opføres EU-lister over alle fødevaretilsætningsstoffer, der må anvendes i fødevaretilsætningsstoffer, fødevareenzymer, fødevarearomaer og næringsstoffer og deres anvendelsesbetingelser. Der er dels tale om tilsætningsstofanvendelser, der allerede er reguleret i EU og dels anvendelser, der ikke hidtil har været EU reguleret, men hvor en del nationalt i Danmark har været reguleret i Positivlisten. Formålet med listerne er at begrænse anvendelse af fødevaretilsætningsstoffer til fødevaretilsætningsstoffer, -enzymer, -aromaer og næringsstoffer til det, der er teknologisk nødvendigt og sundhedsmæssigt forsvarligt. Samtidig vil det blive muligt at føre kontrol med anvendelserne. Forslaget forventes at øge beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, idet der er tale om et område, der hidtil kun har været delvist reguleret. Regeringen kan støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har den 28. marts 2011 fremsendt forslag til EU-lister for de fødevaretilsætningsstoffer, der må anvendes til fødevaretilsætningsstoffer, fødevareenzymer, fødevarearomaer og næringsstoffer og deres anvendelsesbetingelser. Disse lister skal fungere som bilag III i fødevaretilsætningsstofforordningen (EF) nr. 1333/2008.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 10 og artikel 30 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) 1333/2008 om fødevaretilsætningsstoffer.

Forslaget skal behandles i en forskriftskomiteéprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager for-

slaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Afstemning om forslaget forventes afholdt på mødet i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 8. april 2011.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I 2008 blev Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) 1333/2008 om fødevarerilsætningsstoffer vedtaget. I den forbindelse blev det vedtaget, jævnfør forordningens artikel 4, at der skulle fastsættes positivlister over fødevarerilsætningsstoffer, der anvendes i fødevarerilsætningsstoffer, fødevarerenszymer, fødevareromaer og næringsstoffer og deres anvendelsesbetingelser. Disse lister skal udgøre bilag III i forordningen.

Dele af bilag III afløser reglerne for bærestoffer i tilsætningsstoffer og bærestoffer og andre tilsætningsstoffer i aromaer i bilagene til diversedirektivet 95/2/EF. Bærestoffer er en underkategori af tilsætningsstoffer til tilsætningsstoffer. Desuden afløser listerne delvist bilag VI i diversedirektivet 95/2/EF, hvor der er opført tilsætningsstoffer til næringsstoffer til spædbørn og småbørn. Andre dele er lister over stoffer, der ikke tidligere har været reguleret. Det drejer sig om tilsætningsstoffer til enzymer, næringsstoffer og andre tilsætningsstoffer end bærestoffer til tilsætningsstoffer.

Tilsætningsstoffer er nødvendige i nogle tilsætningsstoffer, enzymer, aromaer og næringsstoffer for, at stofferne kan forblive funktionelle. Det kan for eksempel være for at holde stofferne i en bestemt opløsning og/eller for at konservere dem.

Bilag III er opdelt i 5 dele:

Del 1: Bærestoffer i tilsætningsstoffer.

Del 2: Andre tilsætningsstoffer end bærestoffer til tilsætningsstoffer.

Del 3: Bærestoffer og andre tilsætningsstoffer til enzymer.

Del 4: Bærestoffer og andre tilsætningsstoffer til aromaer.

Del 5: Bærestoffer og andre tilsætningsstoffer til næringsstoffer samt tilsætningsstoffer, der er tilladt i spædbørns og småbørns kost.

Alle tilsætningsstofanvendelserne i bilag III opfylder kravene i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) 1333/2008, artikel 6, om fødevaretilsætningsstoffer.

Det betyder, at de fødevaretilsætningsstoffer og deres anvendelsesbetingelser, der fremgår af listerne i bilag III, skal overholde de generelle krav til tilsætningsstoffer, som er:

- at der er en teknologisk begrundelse for anvendelsen,
- at anvendelsen er sundhedsmæssigt forsvarlig, og
- at anvendelsen ikke vildleder forbrugeren.

Ifølge tilsætningsstofforordningen, artikel 18, om overførselsprincippet, som omhandler overførelsen af tilsætningsstoffer fra et tilsætningsstof eller fødevarer til en fødevarer, hvor i en af førstnævnte er en ingrediens, skal tilsætningsstofferne i bilag III ikke mærkes på den færdige fødevarer, da de kun har en funktion på tilsætningsstoffet, enzymet, aromaen eller næringsstoffet og ikke på den endelige fødevarer. Overførselsprincippet har også hidtil været gældende, og tilsætningsstoffer, der anvendes i tilsætningsstoffer, enzymer, aromaer og næringsstoffer, bliver ikke mærket på fødevarerne i dag.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftsproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Fødevaretilsætningsstoffer reguleres af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1333/2008 om fødevaretilsætningsstoffer. Idet bilagene til forordningen ikke var færdige ved forordningens anvendelsesdato, den 20. januar 2010, fandt man det nødvendigt at bibeholde artikel 2, artikel 4 og bilag I-V i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 95/2/EF af 20. februar 1995 om andre tilsætningsstoffer til levnedsmidler end farvestoffer og sødestoffer.

Den danske Positivliste, der er en implementering af de nævnte direktiver, og som er en del af bekendtgørelse nr. 93 af 4. februar 2011 om tilsætninger mv. til fødevarer, finder derfor på nuværende tidspunkt anvendelse, men vil blive ophævet, når bilag III finder anvendelse.

Alle regulerede tilsætningsstoffer til tilsætningsstoffer på den danske Positivliste indgår i det nye forslag til bilag III. I den danske Positivliste fremgår tilsætningsstoffer til tilsætningsstoffer af afsnit A1 (tilsætningsstoffer til spædbørns og småbørnskost), afsnit A2 (anvendelse af tilsætningsstoffer til aromaer) og afsnit B (bærestoffer m.m. til tilsætningsstoffer). De øvrige regler i bilag III har ikke hidtil specifikt været reguleret, men tilsætningsstofanvendelser skal generelt leve op til kravene om, at der kun må anvendes, hvad der er teknologisk nødvendigt, og at det skal være sundhedsmæssigt forsvarligt.

Konsekvenser

Forslaget har ikke nogen statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser, og indebærer ikke administrative byrder for erhvervet.

Forslaget forventes at øge beskyttelsesniveauet i Danmark og i resten af EU, idet der er tale om et område, der hidtil kun har været delvist harmoniseret.

DTU Fødevarainstitutet har under processen været hørt. Men da der er tale om en overførelse af allerede gældende anvendelser af bærestoffer til tilsætninger, samt opstramning via regulering på et område, der ikke tidligere har været reguleret, har der ikke været behov for en videnskabelig gennemgang af forslaget.

Alle de tilsætningsstoffer, der fremgår af bilag III, skal i henhold til forordning (EF) nr. 257/2010 re-evalueres af Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) for at vurdere deres nuværende konkrete anvendelse. Disse re-evalueringer, som forventes afsluttet i 2020, kan medføre, at der vil ske opdatering af anvendelsesbetingelserne i bilag III.

Når bilag III finder anvendelse, vil de danske regler på området blive ophævet. Bekendtgørelse om tilsætninger mv. til fødevarer vil derfor blive tilpasset ved at Positivlisten i bilag 7 samt henvisninger hertil i bekendtgørelsen ophæves.

Høring

Forslaget har været i høring via høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer har afgivet konkrete ønsker om tilladelse af flere tilsætningsstofanvendelser.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning har bemærket, at det er uacceptabelt, at stofferne ikke skal mærkes på fødevarerne.

Ud over høringen har Fødevarestyrelsen afholdt et møde med interessenter for at orientere om og drøfte udformningen og indholdet af bilag III.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen forholder sig generelt positivt med hensyn til at gennemføre en samlet regulering af fødevarertilætningsstoffer, og at der dermed skabes klare og harmoniserede regler for brugen af fødevarertilætningsstoffer i EU. Med en vedtagelse af bilag III vil reglerne for tilsætningsstoffer til tilsætningsstoffer, enzymer, aromaer og næringsstoffer blive fuldt harmoniseret. Harmoniseringen vil indebære en mere begrænset anvendelse af tilsætningsstoffer til tilsætningsstoffer, aromaer, enzymer og næringsstoffer, og samtidig vil det blive nemmere at kontrollere anvendelserne.

Med hensyn til høringssvaret fra DI Fødevarer om at tilføje flere anvendelser, har Fødevarestyrelsen henvist DI Fødevarer til Kommissionen, da tilføjelse af flere anvendelser skal ansøges hos Kommissionen.

Med hensyn til høringsvaret fra Biodynamisk Forbrugersammenslutning om, at det er uacceptabelt, at stofferne ifølge overførselsprincippet (som omhandler overførelsen af tilsætningsstoffer fra et tilsætningsstof eller fødevare til en fødevare, hvori en af førstnævnte er en ingrediens) ikke skal mærkes på fødevarerne, skal det bemærkes, at overførselsprincippet og så hidtil har været gældende. Tilsætningsstoffer, der anvendes i tilsætningsstoffer, enzymer, aromaer og næringsstoffer har ikke en teknologisk funktion i den endelige fødevare og skal derfor ikke mærkes. Der vil desuden være tale om meget små mængder af tilsætningsstoffer, der vil være til stede i den endelige fødevare, hvorfor de ikke vil kunne udgøre en sundhedsfare.

Regeringen kan således støtte forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke oplysninger om andre medlemsstaters holdninger til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.